

LIJZE EN HARE VRIENDEN
door
Adelpha.

NIJKERK, G. F. CALLENBACH.

LIZE EN HARE VRIENDEN.

EEN VERHAAL

DOOR

ADELPHA.

NIJKERK
G. F. CALLENBACH.

LIZE EN HARE VRIENDEN.

I.

Arme, arme Lize! Zij had de vorige week hare moeder verloren en zou nu morgen naar de stad A. vertrekken om daar eenigen tijd bij haar oom in huis te gaan doorbrengen.

Zij schreide bitter bij de gedachte, haar lief tehuis misschien voor altijd te verlaten en den fraaiën tuin, waarin zij zoo vaak met haar broeder had gespeeld, nimmer weer te zien. Zij gevoelde zich zóó eenzaam: Victor was dien morgen weer naar zijne kostschool vertrokken, haar vader bevond zich met zijn schip ergens aan verre kusten en hare moeder . . . bij de hernieuwde gedachten aan haar groot verlies, verzonken alle bijkomende droefenissen in het niet.

Zij kon het zich maar niet indenken, dat zij hare liefdevolle moeder op aarde nooit zou wederzien; wel herinnerde zij zich, dat mama haar in den laatsten tijd dikwijls had verteld, dat zij haar dochtertje ging verlaten om bij den Heer Jezus te wonen, maar Lize had dat toen zoo niet begrepen en zou haar nu zóó gaarne hebben teruggeroepen om haar te smeeken, nog wat bij haar te blijven.

Haar leven was tot nu toe zoo gelukkig geweest; wel was

het telkens een groot verdriet, wanneer haar vader afscheid nam om eene van zijne lange zeereizen te beginnen, maar wanneer deze was afgelopen, kwam hij telkens weer thuis en hoe heerlijk was dan het wederzien! Hoe zag mama niet dagen te voren vol verlangen in de courant de scheepstijdingen na en wanneer dan eindelijk het schip was binnengekomen, wat hadden Victor en zij het dan druk met alles in feestelijke gereedheid te brengen voor papa's ontvangst! En nu zou deze alles zoo geheel anders vinden, dan hij het had verlaten: mama weg, Victor weg, Lize weg en Rozenheuvel gesloten!

Bij deze gedachte begonnen Lize's tranen opnieuw te vloeien en de oude Betje, die haar voor de laatste maal vóór haar vertrek naar bed bracht, nam haar op den schoot om haar te troosten.

„Schrei niet zoo, liefje,” zeide zij op meewarigen toon: „het zal alles veel beter gaan dan gij denkt: binnenkort ziet gij uw papa terug en dan komen we weer hier wonen: ge zult eens zien, hoe gauw de tijd om zal zijn.”

„Maar mama, mama,” snikte het kind: „O Betje, mama zal nooit weer hier zijn en . . . ach! het zal zóó lang duren, voordat papa thuiskomt!”

„Eenige maanden, langer niet; en wanneer hij dan terug is, zult gij zijn huishoudstertje zijn en hem alles van uw mama vertellen. Kom, gij moet nu maar dubbel goed uw best doen dezen tijd en alles leeren wat ge kunt om hem plezier te doen en hem te troosten. Dat was juist wat uwe moeder ook zou verlangen en u zou vragen, als zij bij u was, — denkt ge zelve ook niet?”

Dit gaf eene andere richting aan Lize's gedachten en na eenigen tijd liet zij zelfs toe, dat Betje haar in bed legde en bij haar bleef zitten totdat zij insliep.

Een nieuwe dag brengt gewoonlijk nieuwe opgewektheid mede en zoo was het ook hier. Toen Lize den volgenden morgen werd gewekt door de vroolijke zonnestrallen, die haar kamertje binnendrongen, trad haar verdriet voor het oogenblik ten minste eenigszins op den achtergrond, want over eenige uren zou zij naar hare nieuwe woonplaats vertrekken en vóór dien tijd had zij nog heel wat te doen.

Zij moest nog afscheid nemen van al hare lievelingsplekjes, van den ernstigen ouden tuinman en zijne vrouw, bij wie zij zoo menig uurtje had gesleten, van de trouwe Betje en eindelijk zelfs van Caro, haar kleinen hond, dien zij, hoe vriendelijk Victor het ook voor haar had gevraagd, niet bij haar oom mocht meebrengen.

Deze „hield niet van honden,” had hij gezegd: zij veroorzaakten slechts last en kosten voor niemandal; hij had nooit een hond gehad en wilde er nu ook geen bij zich dulden!”

Kleine Lize zou dus geheel alleen de reis ondernemen, — maar neen, geheel alleen niet, want zij wist, dat de Goede Herder overal voor Zijn lammetjes zorgt en hen nooit alleen laat. Hare moeder had immers eenige uren vóór haar dood nog tot haar gezegd: „Wees niet bevreesd, lieveling: de Heer Jezus zal voor u zorgen, waar gij ook heengaat; Hij is overal bij u en hoort u altijd, wanneer gij tot Hem bidt. Hij heeft beloofd, dat Hij geene weezen alleen zal laten en als gij doet, wat Hij u in Zijn Woord leert, zult gij nooit voor de toekomst behoeven te vreezen.”

Nu, voor de toekomst vreesde Lize op het oogenblik al zeer weinig; daaraan dacht zij eigenlijk niet veel. Zij was geheel vervuld van de droevige noodzakelijkheid om van hare omgeving afscheid te nemen en verdiepte zich nog niet in de mogelijkheid van het wederzien.

„Wel, juffertje! zal ik eens voor u schellen?” zeide een goedgehartig oud heer, die juist, evenals zoovele anderen op het punt was het huis van den heer Steenhoven voorbij te snellen, doch op zijne schreden terugkeerde, toen hij op de stoep een klein meisje zag staan, dat blijkbaar vergeefsche moeite deed om zich te doen hooren.

„Ik heb al gescheld, mijnheer,” zeide Lize, want zij was het: „maar niemand doet mij open.”

„Nu, ik zal het maar eens voor u over doen, anders kunt ge hier nog wel een half uur staan wachten!” De daad bij het woord voegende, luidde hij zóó geducht, dat Lize er van schrikte, en was toen na een vriendelijk hoofdknikje in een oogwenk verdwenen.

Eenige minuten later werd de deur werkelijk geopend en wel door een langen, mageren man in eene versleten grijze jas en een kaal vest, in wien Lize niet zonder eenige moeite haar oom herkende, die de vorige week eenige dagen op Rozenheuvel had doorgebracht en daar toen de noodige beschikkingen had gemaakt voor hare overkomst.

„Wie durft daar zoo onbeschaamd hard schellen?” bromde hij vrij barsch: „ik dacht, dat mijn huis werd afgebroken!”

„Wat verlangt gij, meisje?” vervolgde hij ongeduldig, toen Lize niet antwoordde.

„Ik ben Lize, oom,” zeide de aangesprokene verlegen, toen zij zag, dat haar oom haar niet herkende: „ik kom . . .”

„O! zijt gij Lize . . . hm!” zeide de oude man, terwijl hij zijn bril afveegde en haar wat nauwkeuriger opnam: „welzoo kind, kom binnen, — het is waar ook, — maar waar is Rika? Ik had Rika toch naar 't station gezonden, om u af te halen!”

„Ik heb niemand gezien,” stamelde de kleine verschrikt, terwijl zij den ouden man volgde naar eene sombere achterkamer, die haar licht, of liever haar schemerduister, ontving door één smal hoograam. Nauwelijks echter waren zij daar, of de voordeur werd nogmaals geopend, nu wat minder luidruchtig, daar de binnenkomende een huissleutel bleek te bezitten.

„Rika, kom eens hier!” klonk de stem van den heer Steenhoven gebiedend en eene bejaarde dienstbode, met een onvriendelijk uiterlijk, trad binnen. Hare stijfgeplooid neepjesmuts omsloot een perkamentachtig, rimpelig gelaat; een paars jak en zwarte rok met een grooten bonten boezelaar voltooiden haar toilet, waaraan, zooals Lize later bemerkte, nooit eene plooi werd veranderd.

„Wat belijft mijnheer?” zeide de hinnentredende, terwijl zij Lize van het hoofd tot de voeten opnam.

„Zijt gij niet naar 't station geweest, om de jongejuffrouw af te halen?” vroeg de heer Steenhoven.

„Jawel mijnheer, maar de jongejuffrouw was er niet, — of tenminste ik heb haar daar niet gezien, maar mijnheer ziet, dat zij ook alleen den weg naar ons huis wel heeft weten te vinden!”

„Nu, het zij zoo . . . kijk een anderen keer wat beter uit uwe oogen; wijs haar nu hare kamer maar en geef haar wat

te eten!" Met deze woorden verwijderde de oude heer zich sloffend en Lize bleef alleen met de dienstbode achter.

„Ga maar mee, jongejuifvrouw," zeide deze onvriendelijk, terwijl zij haar voorging naar een opkamertje op dezelfde verdieping, waar zij haar spoedig aan haar lot overliet. Zoodra zij alleen was, zag Lize eens om zich heen en wel vormde het vertrek, waarin zij zich nu bevond, eene groote tegenstelling met haar kamertje op Rozenheuvel. Evenals in de huiskamer gaf het smalle raam uitzicht op eene nauwe steeg, zoodat het niet veel licht doorliet; een breed ledikant, een klein tafeltje op drie pooten, twee stoelen en een waschtafel maakten het geheele ameublement uit en het was Lize, alsof zij een ouden vriend begroette, toen zij haar koffer in den hoek onder het venster zag staan. De herinneringen, die dit gezicht opwekte, waren haar echter te veel: schreiend knielde zij er voor neer en verborg het hoofd in hare handjes.

„Moeder, moeder," snikte zij: „waarom hebt gij uwe Lize verlaten? waarom zijt gij niet bij mij gebleven; ik kan niet leven hier, ik wil naar huis, naar Betje, ik wil hier niet blijven..."

„Zoo, wilt gij hier niet blijven? — dat zal u niet gevraagd worden, jongejuifvrouw," zeide eensklaps eene stenu achter haar. Verschrikt zag Lize op: daar stond de dienstbode van zoeven met een presenteerblaadje in de hand, dat zij op de tafel plaatste: „Ik zou u raden, uwe tranen af te drogen en wat te eten, dan kunt gij naar bed gaan en morgen uw koffer uitpakken."

Eerst lang nadat zij was heengegaan, stond Lize op; langzaam ontsloot zij haar koffer, haalde er haar Bijbeltje uit en las eenige verzen, die hare moeder had aangestreept:

„De Heer is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid.

De Heer bewaart al degenen, die Hem liefhebben, Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vreezen.

De Heer richt de gebogenen op.

De Heer bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande."

Zij las, totdat het te donker werd om te kunnen zien; daarop ontkleedde zij zich als in een droom en leide zich te bed, doch het duurde geruimen tijd, voordat zij insliep.

Er begon nu een geheel nieuw leven voor Lize. Terwijl zij vroeger steeds gewend was met liefde te zijn omringd, werd zij nu eigenlijk geheel aan haar lot overgelaten.

Toen zij den volgenden morgen opstond, vond zij in de huiskamer haar ontbijt gereedstaan, doch niemand om het met haar te deelen. Zij at in stilte haar boterham en begon zich toen te verwonderen, dat zij nergens iemand zag; eindelijk trok zij de stoute schoenen aan en begaf zich, op het geluid afgaande, naar de keuken; aarzelend opende zij de deur en trad Rika's domein binnen.

„Wat zoekt gij hier?“ zeide deze, van haar werk opziende: „hebt gij iets noodig?“

„Neen,“ stamelde Lize verschrikt door haar onvriendelijken toon: „ik wilde u maar eens vragen, wat ik nu moet gaan doen?“

„Doen? — Wel, hebt gij uw koffer uitgepakt? Doe dat anders eerst: gij vindt eene kast in den hoek van uwe kamer: daar kunt gij al uw goed in bergen. En nu eens en voor altijd moet gij weten, dat ik geene kleine meisjes in mijne keuken duld; uw oom moet zelf weten, wat hij doet met een kind in huis te halen, maar ik verkies er geen last van te hebben!“

Met deze woorden schoof zij Lize de deur uit en wierp deze met een harden slag achter haar dicht, zoodat het kind geheel verbluft in de gang bleef staan. Gelukkig had zij niet alles verstaan, wat er tegen haar was gezegd; alleen begreep zij wel

dat hare tegenwoordigheid in dit huis niet werd verlangd en dat zij zich maar zoo weinig mogelijk moest vertoonen.

Terneergeslagen begaf zij zich weer naar haar kamertje, waar zij bleef, totdat zij werd geroepen voor het middagmaal, waarbij zij haar oom voor het eerst weer ontmoette.

„Zoo kind! hoe maakt gij het?” zeide deze vriendelijk: „wat hebt gij vandaag uitgevoerd?”

„Niet veel, oom,” zeide Lize bedaard: „eerst heb ik een weinig zitten lezen en later wat uit het raam gekeken.”

„Hm! en zijt gij niet eens nit geweest? Dat is niet goed . . . Rika moet u voortaan maar meenemen als zij boodschappen gaat doen.

Dientengevolge kreeg Rika het bevel, om iederen dag eens met Lize uit te gaan en zodoende werden hare morgenuren tenminste wat verkort. De middagen duurden echter nog altijd heel lang, want, ofschoon zij al eens aan haar oom had gevraagd, of zij niet naar school moest, scheen deze daar nog geen werk van te hebben gemaakt; zij hoorde er althans niets meer van en er op aandringen durfde zij niet.

Wanneer het haar dan verveelde te lezen, klom zij op de hooge vensterbank en zat daar soms uren aan een stuk te kijken naar de kinderen, die onder haar raam speelden. Tegenover haar woonde blijkbaar een zieke: zij zag daar tenminste iederen dag den vriendelijken ouden heer binnengaan, die bij hare aankomst zoo hard voor haar had gescheld en zij maakte bij zichzelf uit, dat hij de dokter moest zijn. Eens op een morgen keek hij bij het heengaan toevallig naar boven en herkende haar blijkbaar ook; hij knikte haar tenminste eens vriendelijk toe en van nu af begon zij iederen dag naar zijne komst uit te zien als naar een zonnestraaltje in haar somber leven.

Op een goeden dag, — Lize was toen juist drie weken bij haar oom, doch 't leek haar wel drie maanden, — op een

goeden dag dan, terwijl de dokter juist na zijn dagelijksch bezoek het steegje weer had verlaten, werd er bijzonder hard aan de schel getrokken, zóó hard, dat Lize van het ongewone geluid opschrikte en zich in allerlei gissingen verdiepte, wie daar toch wel zijn kon! Nog meer verwonderd was zij, toen zij iemand met haastigen tred naar de kamer van haar oom hoorde snellen en hare verbazing steeg ten top, toen Rika eenige oogenblikken later binnentrad en haar verzocht op de studeerkamer te komen.

Op de studeerkamer van haar oom! Daar was Lize nog nooit geweest en, met een angstig kloppend hart volgde zij Rika naar boven, doch een gevoel van blijdschap doortrilde haar, toen zij daar naast haar oom haar ouden vriend, den dokter, zag zitten.

„Kom binnen, kind, en trek de deur achter u toe,” zeide de heer Steenhoven op een welwillenden toon: „Dokter Verhoef is zoo vriendelijk om eens naar u te komen kijken; hij meende, dat gij de laatste dagen wat bleek zaagt.”

„Juist . . .” bevestigde de dokter, haar naar zich toetrekken, terwijl hij haar de pols voelde: „ik geloof, mijnheer Steenhoven, dat mijn vriendinnetje, . . . à propos . . . hoe heet zij . . . Lize? zegt gij? . . . dat Lize wat meer frissche lucht nodig heeft. Als ik haar maar eens een uurtje met mij meenam . . . het is mooi weer en ik moet juist naar een patient, die een heel eind buiten de stad woont.”

„Ja, dokter, als gij meent, dat het haar goed zal doen, is het mij wèl; maar er zijn toch geen besmettelijke ziekten op 't oogenblik?”

„Neen, wees maar gerust, ik zal wel voor haar zorgen, als gij mij haar toevertrouwt: ga u dan maar gauw aankleeden, ik wacht u beneden!”

Als een pijl uit een boog was Lize vertrokken en, toen de

dokter een oogenblik later de trap afkwam, stond zij hem reeds geheel gereed op te wachten.

„Zoo! dat is flink!” zeide deze goedkeurend, haar bij de hand vattende: „nu zullen wij eens zien, of wij niet weer wat kleur op die bleeke wangetjes kunnen brengen.” Dit zeggende ontsloot hij de voordeur en tilde Lize in zijn open rijtuigje, dat voor den ingang van het steegje op hem stond te wachten.

„Naar Olmenhoeve, Gerrit!” beval hij den koetsier; in een oogwenk had hij naast Lize plaats genomen, zelf het portier dicht getrokken en voort reden zij, voort, door ontelbare straten en stegen, langs grachten en over pleinen, totdat zij eindelijk het stadsgewoel achter zich lieten en het vrije veld inreden.

Lize slaakte een diepen zucht van verlichting, toen zij de frissche buitenlucht weer eens inademde. De groene boomen hadden hier een geheel andere tint dan de stoffige grijze linden langs de stadsgrachten: het scheen haar toe, dat de lucht nooit zoo blauw, de wind nooit zoo frisch was geweest, alsof de vogeltjes nimmer zoo vroolijk hadden gezongen en de zon zelden zoo helder had geschenen. Zij had dit alles zoo lang ontbeerd; het was haar zóó vreemd geweest, drie weken lang in een stad als opgesloten te zitten, haar, die de eerste jaren van haar leven op het land had doorgebracht, temidden van velden en boomen, vogels en bloemen, die voor haar de plaats van speelkameraadjes hadden ingenomen.

Het scheen, dat hare blijdschap op haar stralend gezichtje stond te lezen; de dokter zag haar tenminste goedkeurend aan en zeide vriendelijk: „Wel, kleine meid, hoe bevalt u dit? Dat is beter dan de stadslucht, niet waar?”

„Het is heerlijk!” zeide Lize met een zucht: „het is bijna als thuis!”

„Hebt gij vroeger buiten gewoond?” vroeg de dokter belangstellend.

„O ja, altijd, totdat mama stierf; nu ben ik maar zolang bij oom, totdat papa terugkomt en dan gaan wij weer naar Rozenheuvel.”

„Waar is uw vader dan nu?”

„Op zee: papa is altijd op zee,” zeide Lize met een soort van trots: „maar,” vervolgde zij zacht: „dit zou juist zijne laatste reis zijn: na deze zou hij voor goed thuis blijven en nu...” de tranen schoten haar in de oogen.... „nu vindt hij mama niet weer en alles is veranderd, — o, zóó veranderd...”

„Mijn arm kind!” zeide de dokter, haar naar zich toetreckende: „hebt gij geen broertjes of zusjes?”

„Alleen Victor... maar die is op kostschool; ik heb al twee brieven van hem gehad en hij is zóó knap, hij wordt ook zee-officier, net als papa...”

„En gij, wat moet gij worden?” vroeg de dokter, in de hoop haar op een ander onderwerp te brengen, dat haar wat vrolijker zou stemmen.

„O ik word papa's huishoudstertje als ik groot ben, zegt Betje. Alleen moet ik nog zóóveel leeren vóór dien tijd en hier doe ik niets! ik zal alles vergeten, wat mama mij geleerd heeft,” voegde zij er mistroostig bij: „en papa zal zóó teleurgesteld zijn, als hij terugkomt.”

„Arm kind!” zeide de dokter nogmaals; zijn hart bloedde bij de gedachte aan deze moederlooze kleine; hij dacht aan zijn eigen meisjes, die de zonnestraaltjes van zijne woning waren en hij besloot voor deze kleine zwerveling te doen wat hij onder dergelijke omstandigheden voor zijn eigen kinderen zou verlangen.

„Hier zijn wij, waar wij wezen moeten,” zeide hij eensklaps, terwijl zij eene rijkbeschaduwde olmenlaan inreden, die hen naar eene groote boerderij voerde: „Wilt gij hier in 't rijtuig op mij wachten, of wat rondloopen, totdat ik u roep?”

„O, wat rondloopen, als het u belieft,” zeide Lize, verrukt over het vooruitzicht weer eens volop bloemen te kunnen plukken.

Blauwe klokjes en madeliefjes groeiden er in overvloed langs den weg en zij had ruimschoots de gelegenheid een groot bouquet er van te verzamelen, voordat de dokter terugkwam. Er scheen wel een ernstige zieke te zijn op de hoeve, het duurde ten minste een geruimen tijd voordat zij werd geroepen, dus besloot zij haar onderzoekingstocht wat verder uit te strekken. Er groeiden zulke prachtige roode en witte koekoeksbloemen in 't boschje aan den overkant van den sloot, maar, hoe zou zij daar komen? — Zij zag eens rond, — en jawel, een eindweegs verder lag eene smalle plank, die als brug dienst kon doen; in een wip was zij er overheen en in het olmenboschje.

't Was een uitgezocht plekje: de zonnestrallen vormden allerlei grillige figuren op het mos en de bloemen lokten Lize steeds verder. Op eens trof een luid geblaf haar oor: verschrikt keek zij op en zag dichtbij zich een armen knaap en een klein meisje, die bezig waren een grooten zak te vullen met droge bladeren. Een langharig bruin hondje, dat bij hen scheen te behooren, was naast hen aan een boom vast gebonden, doch deed wanhopige pogingen om zich los te rukken en naar Lize toe te springen.

„Caro, Caro!” riep deze verheugd uit, toen zij het dier herkende, dat op het hooren van zijn naam nog vroolijker begon te blaffen. Verheugd snelde zij op hem toe en wilde juist voor hem nederknielen om hem te liefkoozen, toen zij zich eensklaps hoorde roepen.

„Lize, Lize, waar zijt gij?” klonk het achter haar en, hoezeer het haar speet, haar hondje te verlaten, haastte zij zich toch aan de stem van den dokter gehoor te geven. Zoo hard zij kon, liep zij naar het bruggetje terug, en vond hem daar ongerust naar haar uitziende.

„Maar kind, waar hadt gij u toch verstopt?” zei hij, terwijl hij haar in zijne armen nam en in 't rijtuig plaatste: „ik heb u zóó gezocht!”

„Het spijt mij, dat ik u heb laten wachten,” zeide Lize beschaamd: „ik wist niet, dat ik zóó ver was weggegaan.”

„Nu, zoo erg was het niet: als gij maar plezier hebt gehad,” zeide de dokter lachend: „wat hebt gij toch uitgevoerd, al die mooie bloemen geplukt? Ze zijn wezenlijk prachtig!”

„Ja, en ik heb Caro gezien: o, ik ben verzekerd, dat het Caro was,” en zij begon een opgewonden verhaal van hare ontmoeting en hoe zij hoopte, dat zij den hond nog eens zou terugzien, nu hij zoo dicht in hare buurt was.

„Ik begrijp alleen niet, hoe hij daar komt en dan nog wel bij zulke arme kinderen,” eindigde zij: Betje had mij zóó beloofd hem mee te nemen naar hare moeder, bij wie zij zoolang zou wonen, totdat papa terugkomt.”

„Misschien hebben ze hem gestolen,” veronderstelde de dokter. Dit vermoeden wekte allerlei denkbeelden in Lize's hoofdje op: zij had wel eens verhaaltjes gelezen over gestolen honden en hoe zij mishandeld werden, maar Caro had er goed uitgezien en volstrekt niet alsof hij meer slaag kreeg dan eten: dit stelde haar nog al gerust.

Het laatste gedeelte van de reis werd in stilte afgelegd: de dokter was in gedachten verzonken en Lize durfde hem daarin niet storen. Een paar bezoeken aan eenige patienten in de buitenwijken der stad verlengden Lize's genoeg nog een kwartiertje, maar eindelijk reed het rijtuig toch weer de Breedstraat in en hield het stil voor het huis van den heer Steenhoven. Wederom schelde de dokter, doch nu op Lize's verzoek een weinig zachter dan de beide vorige keeren, en het was ditmaal een dankbaar klein meisje, met van inspanning blozende wangen en de handen vol bloemen, dat hem op de stoep stond na

te staren, inplaats van het bleeke, beschreide gezichtje van drie weken geleden.

„God is een Vader der weezen,” las kleine Lize dien avond in haar Bijbeltje en zij begreep nu die woorden beter dan ooit. Zou de Goede Herder niet zelf gelet hebben op de tranen van dit eenzame lammetje Zijner kudde en haar deze vertroosting hebben gezonden, juist toen zij haar het meest behoefde? Met een dankbaar hartje legde zij zich ter ruste en, voor het eerst sinds vele dagen, sliep zij in, zonder dat haar hoofdkussen bevochtigd werd door hare tranen.

III.

Moeder, kunt gij nog niet een klein meisje in uwe leerkamer gebruiken?" vroeg Dr. Verhoef dienzelfden avond aan zijne vrouw.

„Wie hebt gij nu weer op het oog?" lachte de aangesprokene. Zij was er aan gewend, dat haar man telkens met allerlei beschermelingen aankwam, die kleederen of versterkende spijzen noodig hadden en zij verwonderde zich dus niets, dat er eindelijk ook eens een aanval op haar leervertrek werd gewaagd.

„Welk klein meisje bedoelt ge?" herhaalde zij, toen de dokter niet dadelijk antwoordde.

„Een nichtje van den heer Steenhoven, dat bij hem in huis is: voor drie weken heb ik er haar zelf binnengeloodst, dus reken ik het zoowat mijn plicht, haar wat in 't oog te houden. Het arme kind heeft het daar zóó eenzaam: zij zit dag aan dag voor het raam in de achterkamer en wordt hoe langer hoe bleeker: ik heb haar van middag eens met mij meegenomen naar Olmenhoeve om kennis te maken en gij kunt haar gerust bij onze meisjes vertrouwen."

„Hoe oud is zij?" vroeg mevrouw belangstellend.

„Een jaar of tien, naar ik gis. Vóór eenige weken is hare

moeder gestorven; haar eenige broeder ligt op kostschool en haar vader is op zee. Tot zijne terugkomst, over eenige maanden blijft zij bij haar oom, waar zij geen schepsel ziet dan diens oude brommige dienstbode, die niet al te vriendelijk voor haar is, denk ik."

"Arm kind! laat zij maar gauw bij ons komen: zij kan heel goed met onze Mientje samen leeren. Haal haar morgenochtend maar gerust hier: eigenlijk zal ik het zelfs zeer aangenaam vinden als Mientje een kameraadje krijgt, Jo is haar te ver vooruit om met haar samen te werken en als nu een ander hare lessen met haar deelt, zal zijzelve er meer lust in krijgen."

De dokter laehte. Zoo was het altijd; wanneer hij met het een of andere liefdadigheidsplan aankwam, keek zijne vrouw meestal eerst zeer spottend, maar zij eindigde steeds met hem half tegemoet te komen en was ten slotte nog veel voortvarender dan hij zelf.

Zoo gebeurde het dan, dat Lize in het vroolijke huisgezin van Dr. Verhoef werd opgenomen; de eerste dagen kwam zij er enkel voor de lesuren, maar allen gevoelden zich zóó aange trokken tot de moederlooze kleine, dat zij er spoedig ook bleef koffiedrinken en slechts tegen het middagmaal bij haar oom terugkeerde.

Het gezelschap in de leerkamer bestond uit mevrouw Verhoef en hare beide jongste dochtertjes, Johanna en Mina, met welke laatste Lize zou samen leeren. Zij waren ongeveer even oud en de lessen waren dan ook spoedig geschikt. Het waren heerlijke uurtjes, die Lize hier sleet; mevrouw Verhoef was eene lieve, moederlijke vrouw, die gewoon was hare kinderen de eerste jaren zelve te onderwijzen; hare oudste dochter Helena was nu echter reeds op eene dagschool, sinds een paar jaar waren Willem en Alfred eveneens onder andere leiding gekomen en dus was

het voor hun zusjes een waar genot, dat hun kringetje weer wat werd uitgebreid.

De gezamenlijke Bijbelles waarmee iedere morgen begon, was elken dag eene nieuwe bron van vreugde: zóó was hare moeder ook steeds gewend de woorden van den Zaligmaker met haar te bespreken en hoe goed herinnerde zij zich nog vele harer uitleggingen!

Het kon niet anders, of Lize's veranderde gemoedsstemming moest ook op haar gelaat zichtbaar zijn en het duurde niet lang of zelfs haar oom bemerkte dat hare neerslachtigheid meer en meer week en plaats maakte voor hare vroegere opgewektheid. Niet, dat zij hare moeder vergat, volstrekt niet, maar de geheel nieuwe omgeving, waarin zij zich nu bevond en de omgang met kinderen van haar eigen leeftijd brachten er veel toe bij om de indrukken der laatste weken te verzachten. Haar vroolijk, kinderlijk gebabbel slaagde er soms in, den ouden man voor een oogenblik de lang vervlogen dagen zijner jeugd weer voor den geest te roepen en meer dan eens gebeurde het, dat hij geheel tegen zijne gewoonte, na het middagmaal een poosje met haar bleef praten, in plaats van onmiddellijk weer naar zijne kamer te gaan en zich in zijne boeken te verdiepen.

„Oom,” zeide Lize eens: „ik heb het zóó druk van avond, wij hebben van morgen op de Bijbelles de gelijkenis van den verloren zoon behandeld en nu heeft mevrouw ons opgegeven om al de gelijkenissen op te zoeken, waarin wordt gesproken over iets, dat verloren is en wordt teruggevonden. Wilt u mij niet eens helpen?” vleide zij vriendelijk, haar Bijbel voor den dag halende.

„Kijk,” vervolgde zij, zonder op te merken, dat haar oom niet veel antwoordde: „ik heb er al één gevonden, hier: Luk. 15 : 4. Welk mensch onder u, hebbende honderd schapen, en één van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in

de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelfde vindt? En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijne schouders, verblijd zijnde. En tehuis komende, roept hij de vrienden en geburen te zamen, zeggende tot hen: weest blijde met mij: want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was. Ik zeg ulieden, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel over éenen zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig rechtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben."

„Dit is de eerste," zei Lize, de teksten aanstrepende: „maar ik moet er nog veel meer hebben, weet u er niet meer van, oom?"

„Zie maar eens eerst, of gij deze wel goed kent," zeide de heer Steenhoven ontwijkend: „begrijpt gij wel alles wat gij gelezen hebt?"

„O ja," antwoordde het kind verwonderd: „mama heeft het mij zoo dikwijls uitgelegd: zij zeide altijd, dat er twee soorten van schapen waren: *verloren* schapen en *gevonden* schapen.

„Er zijn *verloren* schapen, die verdwaald zijn, ver, heel ver van de schaapskooi en die soms niet eens weten, dat zij verloren zijn. Zij hebben den Goeden Herder volstrekt niet lief, want zij kennen Hem niet, maar Hij kent hen wel, zei mama, en Hij zoekt hen op zoolang, totdat Hij hen vindt en hen in Zijn armen naar de schaapskooi terugdraagt. En dan zijn zij *gevonden* schapen geworden, waarover de engelen zich verblijden en die voortaan altijd dicht bij den Goeden Herder blijven en Hem overal volgen en dienen. — Heeft de Goede Herder u ook al gevonden, oom?" zeide zij eensklaps ernstig.

„Ik weet het niet," mompelde de oude man haastig: „maar ik moet gaan, kind, goedennacht."

„Goedennacht, oom," zei Lize een weinig teleurgesteld, dat zij zijne hulp zou missen; lang liet zij zich echter niet terneer-

drukken: spoedig hervatte zij haar arbeid en begon met grooten ijver naar verdere gelijkenissen te zoeken.

„Heeft de Goede Herder u ook al gevonden?” — Deze eenvoudige vraag klonk den heer Steenhoven nog lang in 't oor, lang nadat de kleine Lize reeds gerust lag te slapen. Hoe hij ook trachtte ze van zich af te schudden, — hij kon die vraag niet vergeten: telkens en telkens drong zij zich weer bij hem op. En hoe luidde 't antwoord? Zoo de Goede Herder hem nog niet had gevonden, tot welke soort van schapen behoorde hij dan? Tot de negen en negentig, „die nooit eenig kwaad hadden gedaan?” Voorzeker niet, dat mocht, dat kon hij zichzelf niet diets maken, daarvoor sprak de stem van zijn geweten te luid, van dat geweten, dat jaren lang had geslapen en dat nu opeens ontwaakt was, ontwaakt door de stem van een kind!

Waarom kon hij die woorden niet van zich afzetten? — Uit ieder boek, dat hij opensloeg, staarden ze hem met groote zwarte letters aan, alsof zij het antwoord in zijne ziel wilden lezen. *Kon* hij er dan geen antwoord op geven? Dat de Goede Herder hem nog niet had gevonden, wiens schuld was het? Roepstemmen waren er genoeg tot hem gekomen, eerst door den dood zijner teerbeminde moeder, later door het verlies zijner afgodisch vereerde gade, maar hij had die roepstemmen in den wind geslagen, hij had zijn hart verhard en zich afgewend van de opzoekende liefde Gods. Zou deze nu toch zegevieren? Zou hij zich tot nadenken laten brengen door de stem van een kind?

Nogmaals poogde hij die lastige vraag te vergeten en zijn boeken open te slaan, zijn boeken, die reeds zoo menigmaal de stem van zijn geweten hadden verdoofd, doch waaraan dit heden niet gelukte. Geruimen tijd zat hij, met het hoofd in de handen geleund, somber voor zich uit te staren, — eindelijk

stond hij langzaam op, nam van de bovenste plank van eene zijner boekenkasten een dikken Bijbel en opende dien met bevende vingers.

Nu gingen de uren voorbij, zonder dat hij hunne vlucht opmerkte en eerst toen de dageraad de oosterkimmén licht rood tintte, stond hij op om zich ter ruste te begeven.

IV.

„Lize,” riepen Johanna en Mientje den volgenden morgen, toen hun vriendinnetje op het gewone uur bij hen kwam: „denk eens, wij behoeven van middag niet te leeren, maar wij gaan eene groote wandeling maken. Lena en de jongens hebben ook vrij, dus zullen wij allen te zamen naar het Wieler-bosch gaan; we vertrekken vroeg en nemen onze boterhammen mede, heeft mama gezegd: het zal zóó gezellig zijn!”

Dit was eén heerlijk vooruitzicht en voor de eerste maal duurden de lessen Lize heden wat lang, hoewel mevrouw veel vroeger dan anders verlof gaf de boeken op te ruimen en zich gereed te maken voor het beloofde tochtje.

Reeds de gewone dagelijksche wandelingen waren voor Lize eene telkens terugkomende bron van vreugde, doch het denkbeeld eene geheelen achtermiddag in het bosch door te brengen en zoo vrij als een vogeltje te kunnen rondspringen, had voor haar eene geheel eigenaardige bekoorlijkheid, daar het haar zóó verplaatste in den gelukkigen tijd op Rozenheuvel.

Met een vroolijk hartje hielp zij dan ook de voorbereidselen maken en toen cindelijk allen gereed waren, was geen der tochtgenooten opgewekter en levendiger dan zij.

„Hoe prettig!” juichte zij: „ik heb zoo verlangd weer eens in een wezenlijk bosch te zijn, niet een zooals het Park, maar

een echt bosch, met mos op den grond en allerlei slingerpaadjes en heuveltjes en boomstronken en . . . o, het is zóó heerlijk!"

Nu het was wel een „echt bosch," waarheen de tocht was gericht: zelfs Lize's stoutste verwachtingen werden overtroffen. Hoewel het een mooie, warme herfstdag was, belette het dichte gebladerte den zonnestralen den doorgang en was het hun slechts hier en daar vergund, de nog niet in vollen herfst-dos prijkende eiken en beuken met een gouden glans te overgieten. De bijna plechtige stilte, die in de statige lanen heerschte, werd echter spoedig genoeg verbroken, toen mevrouw Verhoef met haar vroolijk troepje hun grenzen overschreed en zeker waren er in langen tijd niet zulke heldere kinderstemmen gehoord, als toen de meisjes hunne vreugde luchtgaven in een vroolijk lied.

„Nu Lize," zeide Willem, die er altijd behagen in schiep haar te plagen met hare liefde voor Rozenheuvel: „Wat zegt gij wel hiervan? zulke mooie bosschen had men toch bij u in de buurt niet, of hieldt gij er die ook al op na?"

„Niet zulke groote," antwoordde Lize eenvoudig: „maar wij hadden bosschen in overvloed en als Victor thuis was gingen wij er dikwijls met mama een geheelen dag heen. Dan nam mama haar werk mee en wij speelden allerlei spelletjes of bouwden eene hut met wezenlijke banken van droge bladeren en . . ."

„Eene hut te bouwen! hoe aardig," riep Johanna verrukt uit: „laten wij dat nu ook eens doen! Dan komt u er inzitten, nietwaar, moederlief?"

„Zeker, als zij groot genoeg wordt, maar gij moet in elk geval hier nog niet aanvangen, wij zullen eerst een beter plekje opzoeken, dieper in het bosch."

„Ja," zeide Lize: en dan moeten wij beginnen met een heelen hoop dorre takken bij elkaar te zoeken voor de muren en het dak; er zullen er wel genoeg op den grond liggen, daar

in het kreupelhout, mogen wij een eindje vooruitloopen, mevrouw, om ze vast op te rapen?"

Die toestemming was licht verkregen en weg vloog het levendige troepje als een pijl uit den boog. Een beschaduwd hoekje aan den voet van een heuvel, waar twee slanke berken stevige pilaren beloofden te vormen voor de begeerde hut, bood een uiterst geschikt bouwterrein. De kinderen hadden wel dadelijk aan 't werk willen gaan, doch het gemis aan bouwstoffen deed hun te eerder voldoen aan den wensch hunner moeder om te beginnen met wat te gebruiken van de overvloedige mondbehoefden, die in mandjes en schooltasschen waren meegebracht. De buitenlucht maakt hongerig; er werd dan ook alle eer bewezen aan het maal, dat Helena op den grond uitspreidde, doch toen de eerste eetlust was verzadigd, werd er toch maar besloten de overige lekkernijen tot later op den middag te bewaren en nu eerst op een sprokkeltocht uit te gaan. Willem en Alfred maakten allerlei stoute plannen om in de hoogste boomen te gaan klouteren en vandaar de dorre takken naar beneden te gooien, doch, daar er voorloopig op den grond nog genoeg te vinden was, besloten zij eindelijk hunne halsbrekende toeren nog maar wat uit te stellen en de kleine meisjes te volgen, die een pad waren ingeslagen, dat hen over den heuvel voerde. Toen het geluid van hunne stemmen eindelijk was weggestorven, haalde Helena, die zich tot hiertoe had beijverd de overblijfselen van de maaltijd weer in te pakken, een boek uit haar zak en stelde voor, hare moeder wat voor te lezen.

Lang zouden zij echter niet van hunne rust genieten, want nauwelijks waren zij in hun boek verdiept of daar klonk opeens de stem van Alfred vlak boven hun hoofd: „Mama, mama, kom toch eens gauw! Lize . . . eene arme vrouw . . . zij is stervende . . .”

„Wat is er gebeurd?" riepen mevrouw Verhoef en Helena

als uit één mond, terwijl zij haastig opsprongen en den heuvel beklommen: „Alfred wat bedoeld gij . . . vertel eens geregeld.”

„O, het is geen ongeluk, mama, tenminste niet met ons,” hijgde de knaap, die zich blijkbaar buiten adem had geloopt: „maar terwijl wij aan 't zoeken waren naar groote takken, kwam er opeens een hond op Lize toespringen, haar eigen hond, Caro, u weet wel mama, waarvan zij ons wel gesproken heeft . . . nu, hij behoort thans toe aan een kleinen jongen, die ons vertelde, dat zijne moeder zóó ziek is en dat hij een dokter moest gaan zoeken. Willem is met hem meegegaan naar papa: haar huisje is hier dicht bij, wij zijn er geweest en Jo zei, dat ik u moest gaan halen, want dat u misschien wel raad wist.”

Al sprekende waren zij flink doorgestapt en inderdaad zag Mevrouw Verhoef thans op korten afstand eene hut tusschen de boomen doorschemeren. Dichterbij gekomen bemerkte zij, dat deze den naam van menschelijke woning niet meer kon dragen; het was eene ellendige hut, zooals men er in bosschen en op de heide nog wel enkele aantreft, half boven, half in den grond, zoodat men haar uit de verte voor een aardheuvel zou aanzien.

In angstige spanning stonden de kinderen bij de deur te wachten. „Moeder,” fluisterde Mientje angstig: „ik geloof dat de vrouw al gestorven is; Jo is bij haar geweest, maar zij is heel koud en spreekt geen woord meer.”

Mevrouw Verhoef wachtte geene verdere uitleggingen meer, maar, den kinderen een teeken gevend, buiten te blijven, ging zij met Helena naar binnen.

Het inwendige der hut voldeed geheel aan de verwachting, die haar uiterlijk er van gaf; de wanden waren van klei en daar slechts met wat droog gras en mos opgevuld; het voorover hangende stroodak liet meer licht en lucht door dan het smalle venster, dat, voor zoover het nog op eene enkele ver-

weerde glasruit kon bogen, zorgdroeg, dat zoo goed mogelijk door een gordijn van spinnewebben aan het oog te onttrekken. Reeds op den drempel kwam den binnentredenden een onaangename, benauwde lucht tegemoet en het kostte hun eerst moeite om in het schemerduister, dat er heerschte, de voorwerpen rondom zich te onderscheiden.

In den versten hoek lag, op wat stroo, eene uitgeteerde gedaante en een klein meisje boog zich snikkend over haar heen.

„Moeder, moeder,” snikte het kind: „moeder o spreek nog eens tot mij: laat mij niet alleen!”

„Stil mijn kind,” zeide mevrouw Verhoef, haar zacht bij de hand vattende: „vertel mij eens, wat nwe moeder scheelt; is zij reeds lang ziek?”

„Ja,” stamelde de kleine: „heel lang, doch nooit zoo erg als nu . . . Jacob is weg om een dokter te gaan halen, maar ach, als hij niet gauw terugkomt . . .”

Een nieuwe tranenvloed verstikte hare stem en mevrouw Verhoef maakte van de gelegenheid gebruik om zich over de kranke heen te buigen en haar de pols te voelen. Tot hare geruststelling klopte deze nog, hoewel zeer flauwtjes en, alsof de aanraking eener vreemde hand haar uit hare verdooving opwekte, opende de arme vrouw langzaam hare oogen en fluisterde; „Doortje . . . waar zijt gij . . . waar is Jakob?”

„Ik ben hier, moeder en Jacob is uitgegaan om een dokter voor u te gaan halen,” zeide het kind met eene verwonderlijke zelfbeheersching, die wel toonde, hoe zij had geleerd, zich in te houden, wanneer hare moeder haar noodig had.

„Geen dokter . . .” stamelde de zieke, terwijl zij eene poging deed om zich op te richten en de hand van haar dochttertje in de hare te nemen: „hij kan mij niet meer helpen . . . het is te laat . . . Hij roept . . .”

De inspanning, door deze weinige woorden veroorzaakt, was

de arme vrouw reeds te groot; uitgeput zonk zij achterover in het stroo en liet Doortje's hand weder los.

„Het is nooit te laat voor ons, om tot den Heer Jezus te gaan, goede vrouw,” zeide mevrouw Verhoef met zachte stem: „hebt gij reeds vrede gevonden in Zijn bloed?”

De kranke opende nogmaals de oogen en, de vreemde dame ernstig aanziende, fluisterde zij: Ja, Goddank... ik weet nu... dat Zijn bloed reinigt... van alle ongerechtigheden... ook van de mijnen... zij waren rood als scharlaken... maar, Doortje zeg nog eens op... uw tekst...”

„Al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol,” zeide het kind met een welluidend stemmetje.

„Dank...” stamelde de kranke; zij wilde nog iets zeggen, maar eene vreeselijke hoestbui belette haar te spreken.

„Lena,” zeide mevrouw Verhoef zacht tot hare dochter: „laat de jongens eens gauw de overgebleven melk en vruchten halen van de plaats, waar wij zooveen hebben gezeten. Misschien kunnen wij haar nog iets geven tot verzachting.”

In een oogwenk was Lena vertrokken en het duurde niet lang, of zij kwam terug met een mandje in de hand.

„Hier zijn wat druiven, mama,” fluisterde zij: „misschien heeft zij daar wel lust in.”

Mevrouw Verhoef brak een vruchtje van den tros af en stak dat de zieke in den mond. Een weinig melk wekte haar weer zoover op, dat zij weer spreken kon. Met een dankbaren blik zag zij op.

„Gij zijt wel goed... stamelde zij: „wie...”

„Spreek niet zooveel, arme vrouw,” zeide de bezoekerster ontroerd: „ik ben de vrouw van Dr. Verhoef, uw zoontje is mijn man gaan halen en zal, hoop ik, gauw met hem terugkomen.

De Heer Jezus heeft mij hier gezonden om u te helpen. Kan ik niet iets doen om uw lijden te verlichten?"

De kranke zag de vreemde dame lang en onderzoekend aan en, alsof zij iets op haar gelaat las, dat haar vertrouwen inboezemde, smeekte zij: „niet voor mij, maar mijne kinderen . . . mijne arme kinderen.”

„Maak u niet bevreesd, voor uwe kinderen zal gezorgd worden: God is een Vader der weezen. Leeft uw man niet meer? Hebt gij geene bloedverwanten?"

„Mijn man is voor acht weken gestorven . . . ik was nu op weg naar mijne ouders, mijne arme, oppassende ouders . . . maar, Doortje, vertel gij het . . . ik kan niet meer . . .” zeide de vrouw met gebroken stem.

Het kind begon nu eene onsamenhangend verhaal, waaruit mevrouw Verhoef opmaakte, dat zij Doortje Janssen heette en gewoon was geweest van de eene kermis naar de andere te trekken, waar haar vader met kunstenmaken een zuur stukje brood verdiende. Op de laatste jaarmarkt in de stad G. had hij zich echter door een ongelukkigen val zoodanig bezeerd, dat hij een paar weken daarna was gestorven; paard en wagen, ja, al hunne meubeltjes moesten worden verkocht, om eerst dokter en apotheker, later ook de begrafenis te betalen en het overblijvende was nauwelijks toereikend geweest om de moeder en hare kinderen voor den hongerdood te bewaren. Te voet waren zij van de eene stad naar de andere getrokken, in de hoop zoodoende de plaats te bereiken, waar de grootouders woonden, doch sinds eenige weken was de moeder zóó ziek, dat zij onmogelijk verder kon; gelukkig hadden zij toen deze onbewoonde hut gevonden en hadden Jakob en zij van de vriendelijke boeren in den omtrek nog altijd genoeg gekregen om van te leven.

Mevrouw Verhoef had tranen in de oogen; haar hart kromp ineen op het hooren van zooveel ellende.

„Arme, arme moeder,” zuchtte zij: en, zich over de kranke heenbuigend, zeide zij nogmaals, nu op stilliger toon dan zoo-even: „wees niet bevreesd, moedertje, ik zal voor uwe kinderen zorgen, dat belooft ik u.”

De arme vrouw zag haar dankbaar aan, doch antwoordde niets; een oogenblik later zeide zij met zwakke stem: „ga even naar buiten, Doortje, totdat moeder u roept.”

Helena begreep den wenk en, de kleine bij de hand vattende, verwijderde zij zich met haar, om de arme vrouw gelegenheid te geven, haar hart uit te storten.

„Mevrouw,” begon deze, toen zij alleen waren: „ik moet u alles vertellen, voordat ik heenga.... Ik was eenmaal een vroolijk, gelukkig jong meisje, bij mijne ouders thuis.... totdat ik kennismaakte met Janssen. Hij was toen tooneelspeler en verdiende goed zijn brood.... maar hij was een lichtzinnige jonge man en mijne ouders zagen niet graag, dat ik met hem omging. Toch volgde ik mijn eigen hoofd en trouwde hem.... tegen hun zin.... Ik heb zwaar gezondigd, mevrouw, maar de Heer heeft mij in Zijne groote genade tot inkeer gebracht, toen ik het minst om Hem dacht.... Twee jaar geleden, toen ik ook zwaar ziek was, zond Hij mij een Zijner dienaars..., die mij mijne schuld deed inzien en met mij om vergeving bad.... Ik heb hem later nooit weer gezien, doch toen ik door Gods goedheid weder herstelde, las ik trouw in het Bijbel-tje, dat hij mij had geschonken, en....”

Hier belette eene nieuwe hoestbui haar, hare telkens afgebroken rede te vervolgen en het duurde geruimen tijd, voordat zij verder kon gaan.

„Zoudt gij het overige niet liever uitstellen?” zeide mevrouw Verhoef zacht: „het vermoeit u te veel, zoolang te spreken. Ik belooft u, dat ik uwe kinderen bij uwe ouders zal brengen en indien deze hen misschien niet bij zich kunnen hebben....”

„Zij zullen hen aannemen,” zeide de kranke op een toon van stellige overtuiging: „maar ik zou hen zoo gaarne nog eens zien vóór mijn dood . . . en hun vergeving vragen voor wat ik heb misdreven. Al deze jaren heb ik daaraan reeds behoefte gevoeld . . . maar ik was er niet toe in de gelegenheid.”

„Ik zal hen bij u brengen, — waar wonen zij?”

„Vader is tuinman . . . op Rozenheuvel, bij . . .”

„Rozenheuvel?” riep mevrouw Verhoef in de grootste verwondering uit: „bij het dorp B.?”

„Ja,” stemde de kranke toe: „kent u hem? o, mevrouw . . . leven zij beiden nog?”

„Ik ken hen niet, maar ik heb een klein meisje bij mij, dat altijd op Rozenheuvel heeft gewoond, Elise Steenhoven, misschien zou zij meer van uwe ouders kunnen verhalen; gij moet nu echter nog wat geduld hebben, wij zullen u eerst naar eene geschikter woning vervoeren, hier kunt gij niet blijven.”

Als ware het eene bevestiging van hare belofte, werd op dit oogenblik de deur geopend en trad de dokter binnen. In weinige woorden deelde zijne vrouw hem den staat van zaken mede en, zooals zij wel wist, stemde hij volkomen in met haar plan, om de arme kranke zoo spoedig mogelijk naar hun eigen huis te vervoeren.

In eene geheel andere stemming dan men was uitgegaan, keerden de kinderen, onder de hoede van Helena, huiswaarts.

„Hoe gelukkig, dat wij haar gevonden hebben!” zeide Willem: „Blijft mama nog lang bij haar, Lena?”

„Ik weet het niet. Ik denk wel zoolang totdat papa terugkomt met een rijtuig om de zieke vrouw en hare kinderen af te halen.”

„Moet zij dan naar het gasthuis?” vroeg Lize, voor wie die naam al de verschrinkingen had, die hij gewoonlijk den boeren inboezemt.

„Neen zeker niet,” stelde Helena gerust: „mama heeft mij de boodschap meegegeven, de wachtkamer voor haar in orde te laten brengen; daar heeft al zoo menigmaal een zieke op een veldbed geslapen, dan moeten de patienten maar weer eens in de gang wachten, totdat zij kunnen worden geholpen.”

„Wat zal Kaatje weer brommen!” zuchtte Johanna.

„Foei, Jo! hoe kunt ge nu zooiets zeggen! Kaatje knort tegenwoordig haast nooit,” zeide Mina, die, zij wist wel waarom, altijd heel goede vrienden was met de keukenmeid.

„Jawel,” hield Johanna vol: „gisteren nog was zij heel boos, omdat ik een beetje melk aan de poes had gegeven en hoe kon ik nu weten, dat het alles was wat zij in huis had?”

De anderen lachten: Jo's vrijgevigheid was spreekwoordelijk in huis, maar gewoonlijk bekommerde zij er zich nooit om, of wat zij wegschonk, haar toebehoorde of niet en dit leidde wel eens tot minder aangename ontdekkingen voor de overige leden van het gezin. Toch was zij door hare goedhartigheid en haar onverstoorbaar goed humeur ieders lieveling en maakte niemand zich ooit boos over hare onbezonnenheden, dan de oude Kaatje. Ofschoon deze in den grond van haar hart evenveel van haar hield als de andere leden van het gezin, vond zij het toch nu en dan haar plicht, haar eens duchtig de les te lezen: „uit vrees,” zooals zij zeide: „dat ze anders effetief bedorven zou worden en dat zou zonde zijn van 't kind!”

„Nu hebben we geen hut kunnen bouwen!” zeide Alfred opeens.

„Wel, dat doen we dan een anderen keer,” troostte Lize hem en zoo, al pratende over de mogelijkheid eener spoedige herhaling van den tocht, bereikten zij weldra de stad.

Toen Lize den volgenden morgen hoorde, wie de zieke vrouw uit het bosch was, werd zij dubbel verlangend naar haar toe

te gaan en haar allerlei van haar vader en moeder te vertellen, doch de patient was zoo zwak, dat de dokter alle onnoodige opwinding had verboden, opdat zij zooveel mogelijk de weinige krachten, die haar nog overbleven, zou sparen voor de ontmoeting met hare ouders. Lize moest zich dan ook maar tevreden stellen met Doortje en Jakob en bovenal met haar geliefden Caro! Hoe verrukt zij was haar hond terug te zien, laat zich beter begrijpen, dan beschrijven en de zekerheid, dat Jakob hem niet had gestolen, doch dat hij eens op een avond eene schuilplaats had gezocht in hun wagen en na dien tijd maar steeds was gebleven, deed haar groot genoeg. Jakob toonde dan ook wel, veel van den hond te houden; hij had hem verscheidene kunstjes geleerd en vermaakte daarmee de kinderen zoozeer, dat zelfs Kaatje uit hare keuken kwam om mee te genieten van de voorstellingen op de kinderkamer.

Het was eene heerlijke afleiding voor allen, dat zij den hond hadden, want van de lessen kwam dien dag niet veel. Mevrouw Verhoef was bijna den geheelen morgen op de ziekenkamer en tegen den middag werden ook Doortje en Jakob daar binnen geroepen. Beiden waren lieve, gehoorzame kinderen, die door hun verblijf op de kermis niet waren bedorven, maar zich integendeel zeer verheugden in het vooruitzicht op het mooie Rozenheuvel te gaan wonen, waarvan Lize hun zulke wonderen opdischte.

Van den ernstigen toestand hunner moeder hadden zij geen begrip; zij waren er reeds zoolang aan gewend, haar lijdende te zien, dat het hen niet tref, dat moeder vandaag nog zooveel stiller en bleeker was dan gewoonlijk. Zij wisten alleen, dat zij zoo verlangde naar de komst der grootouders, die de dokter zelf was gaan halen en wanneer deze maar eerst kwamen en moeder meenamen naar buiten, zou zij zeker wel herstellen: zij hadden het immers dien morgen samen aan den lieven Heer

gevraagd! En in kinderlijke gerustheid zaten zij naast het bed, zich verheugende, dat de goede dame, die hunne moeder zoo lief oppaste, haar uit de armoedige hut had weggehaald en in deze mooie kamer had gebracht, die nog zooveel grooter en ruimer was, dan de kerniswagen, waarin zij hun geheele leven hadden gesleten.

De arme kranke was verre van kalm; gisteren nog had zij zichzelf diets gemaakt, dat zij geheel overgegeven was aan den wil van den Heer om heen te gaan zonder hare ouders terug te zien; toen was het alleen de zorg voor hare kinderen, die haar zoo benauwde en haar het sterven zoo moeielijk maakte; nu was het echter alsof de terugkomende mogelijkheid van een wederzien al hare vroegere onderworpenheid wegnam en het kostte mevrouw Verhoef al hare overredingskracht om haar telkens opnieuw gerust te stellen, als een herhaald schellen aan de voordeur wederom niet de gewenschte gasten bracht. Alleen de tegenwoordigheid van Doortje en Jakob had een bedarenden invloed op haar; als zij hare kinderen, hare lievelingen, aanzag, gevoelde zij de kracht, om terwille van hen te strijden tegen hare onrust, die, zij gevoelde het zelve wel, hare laatste krachten sloopte. Ieder uur werd zij zwakker en mevrouw Verhoef begon zelve te vreezen, dat, wanneer hare ouders nu niet spoedig kwamen, de arme kranke zou worden opgeroepen, zonder hunne vergiffenis uit hun eigen mond te vernemen.

„Doortje,” fluisterde de stervende opeens: „ik ga nu . . . naar den Heer Jezus . . . Hij roept mij . . .”

„Moeder, o neen moeder, gij zult weer beter worden, nu gij hier zijt! Lize's moeder is ook naar den Heer Jezus gegaan, zegt zij, en zij is nooit teruggekomen.”

„Lize's moeder dood! . . . ik zal haar dus eerst in den hemel wederzien . . .”

„Hebt gij Lize's moeder goed gekend?” vroeg mevrouw

Verhoef belangstellend; en, in de hoop hare gedachten wat af te leiden, voegde zij er bij: „zoudt gij dan misschien gaarne haar dochtertje eens even bij u willen hebben?”

„Als zij komen kan,” zeide de kranke met dankbaren blik; en een oogenblik later stond het kleine meisje voor haar bed.

„Hier is Lize,” zeide mevrouw met zachte stem: „Zij wil zoo gaarne eens iets voor u doen en u verhalen van Rozenheuvel!”

„Rozenheuvel zal ik nooit terug zien,” fluisterde de kranke: maar ik dank den Heer, dat hij mij op 't laatst van mijn leven nog zóó zegent... ik heb zoo dikwijls verlangd uwe lieve moeder nog eens weer te zien en gij zijt haar sprekend evenbeeld!”

„Hebt gij Mama nog gekend?” zeide Lize, wier verlegenheid week op het hooren van deze woorden.

„Ach ja... zij waarschuwde mij zoo dikwijls... niet mijn eigen weg te gaan, maar ik... sloeg hare raadgevingen in den wind, en...”

Op dit oogenblik werd mevrouw Verhoef weggeroepen en met de vermaning, dat Lize haar niet te veel moest laten spreken, liet zij de drie kinderen met de zieke vrouw alleen.

„Lize...” begon deze opnieuw: „gaat gij niet weer... maar thuis?”

„Jawel,” zeide het kind: „als papa terug komt, gaan wij weer op Rozenheuvel wonen, maar alles is zoo geheel veranderd, nu mama er niet meer is. Maar gij moet nu niet meer praten,” vervolgde zij bezorgd: „Zal ik u eens iets voorlezen?”

Zij nam een Bijbeltje op, dat op den stoel naast het bed lag en opende het daar waar eene vouw in de bladzijde toonde, dat dit het meest geliefde gedeelte was.

„Welk mensch onder u, hebbende honderd schapen en een van die verliezende,” begon zij, maar zij hield eensklaps op

en riep verheugd uit: „o, ik ben blij, dat gij daar ook veel van houdt, ik heb deze gelijkenis zoo dikwijls aan uwe moeder voorgelezen, nu zij zoo slecht meer zien kan en zij zeide altijd, dat het haar zoo troostte.”

Zij behoefde echter niet verder te lezen, want op ditzelfde oogenblik werd de deur geopend en een oude man en vrouw traden binnen.

„Vader! Moeder!” smikte de kranke, de handen naar hen uitstreckende: „vergeef mij . . .”

Maar Lize hoorde niets meer, want mevrouw Verhoef nam haar zachtkens met zich mede en sloot de kamerdeur achter zich toe.

Toen zij den volgenden morgen op haar gewone uur terugkwam voor hare dagelijksche les, zag zij reeds van verre, dat de gordijnen aan de voorzijde van het anders zoo vroolijke huis, thans alle waren neergelaten. Binnengekomen hoorde zij, dat de arme, betrekkelijk nog zoo jeugdige vrouw dien zelfden nacht tot hare rust was ingegaan, den Heer lovende en prijzende, die haar nog op haar sterfbed zoo ruimschoots had gezegend.

De arme kleine Doortje en Jakob waren nog te jong om al de grootte van hun verlies te beseffen. Wel schreiden zij hevig, toen mevrouw Verhoef hun mededeelde, dat hunne lieve moeder nooit weer tot hen zou spreken, want dat de Heer Jezus haar tot Zich had genomen in Zijn heerlijken hemel, maar het scheen, dat zij de vaste overtuiging hadden, dat die hemel ergens buiten op 't land was en dat zij moeder dus wel zouden terugvinden als zij maar op Rozenheuvel kwamen. Vol hoop gingen zij dus na eenige dagen met hunne grootouders mede, verheugd over de toestemming van Lize om Caro bij zich te houden, want wat zouden zij zonder hem zijn begonnen!

V.

Lize's verblijf bij den heer Steenhoven zou niet zonder zegen zijn voor den ouden man. Reeds was zij geheel verzoend met haar leven in de stad, want zelfs hare avonden waren niet zoo eenzaam meer, daar het langzamerhand eene vaste gewoonte begon te worden, dat zij na het middagmaal bij haar oom op de studeerkamer kwam zitten, totdat het tijd voor haar werd om naar bed te gaan.

Den eersten keer had zij zich daar wel zeer vreemd gevoeld, maar spoedig was zij er evenzeer thuis als in de leerkamer van mevrouw Verhoef, en weldra was het haar oom, alsof hij zijn zonnestraaltje miste, wanneer zij daar niet tegenover hem zat.

Onder het voorwendsel van haar bij haar werk voor de Bijbelles te helpen, liet de oude man haar dikwijls hare teksten bij hem opzoeken en er dan op hare kinderlijke manier eene uitlegging van geven. Soms echter begreep Lize ze zelve niet en dan zochten zij er samen naar, zoolang totdat zij ze vonden en zoo kwam het, dat het lang vergeten Boek den ouden man hoe langer hoe onmisbaarder en dierbaarder werd. Hoe was het mogelijk, dat hij die Schriften vroeger nooit had onderzocht? In zijne waanwijsheid had hij gemeend, dat de Bijbel een boek was voor het volk, maar niet voor geleerden zooals hij en nu zag hij, hoe er nergens woorden van zooveel liefde,

maar ook van zooveel wijsheid te vinden waren, als juist in die verachte bladen.

„Lize,” zeide hij eens op een avond, en zijne stem trilde van aandoening: „ik geloof, dat de Goede Herder nu ook mij gevonden heeft.”

„Dan zal er blijdschap zijn onder de Engelen, oom,” antwoordde de kleine ernstig en zij voegde er nadenkend bij: „ik zou wel eens willen weten, of mama daar nu ook blij om is, want die is nu ook in den hemel en Doortje's moeder ook . . .”

„Wie is Doortje's moeder?” vroeg de oude heer en Lize begon een uitvoerig verhaal over de gebeurtenissen der laatste dagen. Haar oom was zeer ontroerd, toen hij de geschiedenis vernam en eenige dagen later kreeg de brave oude tuinman op Rozenheuvel een brief van eene onbekende hand, waarin hem jaarlijks een aardig sommetje werd toegezegd voor de opvoeding zijner kleinkinderen.

Eenigen tijd na het hierboven verhaalde kwam Lize op zeke-
ren morgen in groote opgewondenheid bij Dr. Verhoef aan.

„Mevrouw,” riep zij deze reeds uit de verte tegemoet: „denkt u eens: ik heb een brief van papa gekregen en hij kan reeds de volgende week hier zijn! Het is te heerlijk! Zijn schip is op de terugreis en hij brengt tante Emma mee om bij ons op Rozenheuvel te komen wonen!”

Mevrouw Verhoef wist wel, dat tante Emma de veelgeliefde jongste zuster van Lize's vader was, die vroeger ook reeds bij hen in huis had gewoond, doch sinds drie jaar naar Amerika was vertrokken om daar bij een ongehuwden broeder het huishouden te besturen. Zij verheugde er zich dus in, dat de moederlooze kleine opnieuw de zorg en leiding zou genieten, die zij haar zoo lang had pogen te vergoeden en dat zij niet

alleen met haar vader en de dienstboden het eenzaam gelegen Rozenheuvel weer zou betrekken.

„Ik ben blijde voor u, mijn kind,” zeide zij, het kleine meisje omhelzende, „maar wij zullen u zeer missen.”

Lize bloosde zeer over dezen lof, maar troostte zichzelf en de anderen met de verklaring, dat zij natuurlijk allen heel dikwijls op Rozenheuvel moesten komen.

Nu, gemist zou Lize worden, ook in het sombere huis in de Breedstraat en slechts toen hij, uit de sprakelooze vreugde bij het wederzien van haar vader, zag wat het kind al dien tijd zoo zonder te klagen had gemist, kon de oude heer Steenhoven zich verzoenen met het denkbeeld zijn „zonnestraaltje” voortaan te moeten ontberen.

„God heeft alles wèl gemaakt, lieveling,” zeide Lize’s vader, toen hij dien avond met zijn dochttertje op de vensterbank in de oude achterkamer zat en daar het verhaal had gehoord, eerst van de eenzame weken na mama’s dood en later van de lieve vrienden, die Lize ook hier had gevonden: „God is een Vader der weezen; Zijn Naam zij geloofd!”

